

DEFENSA NACIONAL YUGOSLAVA

"JADRAN"

CENTRO ATLÁNTICO SUD

BUENOS AIRES
ARGENTINA

Calle VICTORIA, 618

TELEFONO: UNION 6104, AVENIDA
DIRECCION TELEGRAFICA DEL
EXTERIOR "JADRAN"

Or. 233

Buenos Aires, dne 20. oktobra, .de 1921.

POSLANSTVO

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca,

MADRID, Španjolska

Izvolite predati Kr. Ministarstvu Spoljnih Poslova u Beogradu sljedeći memorandum:

U ime naših iseljenika na Južnom Atlantiku, napose u ime 40 Ogranaka "Jugoslovenske Narodne Obrane" pripadajućih pod njezini Centar za Južni Atlantik JADRAN, obraćam se ponovno na to Ministarstvo s molbom, da naša Vlada izvoli riješiti čim prije pitanje priznanja Kraljevine SHS sa strane Argentine, na to pak pitanje uspostave našeg konzularnog zastupstva u ovoj državi.

I. DIPLOMATSKI OTHOSAJ S ARGENTINOM:

Na osnovi note poslanika bivše austro-ugarske monarhije, g. Proskovca, sa dnem 31. oktobrom 1919. prestalo je poslovati diplomatsko i konzularno zastupstvo te monarhije u Argentini. - Argentinska vlada dala si je nato potvrditi još iste godine, naime 1919. od svog parlamenta zakon o troškovima i uspostavi svojih konzularnih zastupnika u novim državama, medju njima izričito i za Jugoslaviju. Dokaz, da je očekivala, da će i naša država s obzirom na svoje jake naseobine u zemlji odmah zapitati priznanje, kako su to učinile sve ostale nove države, koje su bile sve odmah i priznate. Na Ministarstvu Spoljnih Poslova opetovano su nam izjavili, da čekaju samo kablegram kojeg od svojih poslanika u Europi, da je naša država pitala za priznanje, pak da s njihove strane pitanje bude riješeno za tjedan dana.

Argentinska vlada čeka na gornji korak naše vlade dakle već dvije godine uzalud. Zato smo za nju Jugosloveni još uvijek podanici jedne države, koja je sama javila, da posle 31.X.1919. više ne opstoji, tako da smo ostali bez ikakvog pretstavnika i zaštitnika, priznatog od Argentine. Dočim s druge strane za ovu opstoji još zvanično konzulat raskralja Nikole; premda i njegova država više ne opstoji, ipak imaju njegovi pristase zvanično zastupstvo i zaštitu.

Od oktobra 1919 nadalje otputovalo je odavle naših kući preko Trsta oko 1500. Od njih sa francuskim Propustnicama izdanima na naše Iskaznice, samo oko 500. Ostalih 1000, koji kao pristase Nikole ili Karla nijesu htjeli stupiti niti u formalni doticaj s našom Organizacijom, jer stoji ista na bazi Krfske Deklaracije a sada primljenog Ustava, moglo je postići usprkos sadašnjih strogih medju narodnih pretpisa o putnim ispravama iste samo zbog sadašnjeg neodređenog stanja. Zakon o zaštiti države ne može imati uspjeha, dok se ostavlja nekontroliran tako veliki otvor za ulaz u domovinu. Svaki komunista ili atentator, koji želi postići za ulaz u Jugoslaviju ređovite papire, treba dakle samo da dođe u Argentinu, gdje su 2/3 naših putnika za Jugoslaviju mogle mimoći i onu zasilnu, narodnu, ali nezvaničnu kontrolu naše Organizacije.

Naši konzulati u Čile za Argentinu ko da ni ne opstoje; i ako bi imali ingerenciju - koje ne mogu imati, jer smo još nepriznati - predaleko su, da bi poznavali prilike i ljude.

Zbog tog nehaja mogu računati njemačka i talijanska pro-

Calle VICTORIA, 618

TELEFONO UNION 8164, AVENIDA
DIRECCION TELEGRAFICA DEL
EXTERIOR "JADRAN"

Str. 2) Min. Spolj. Poslova, preko Poslanictva u
Madridu

Buenos Aires, dne 20. oktobra, de 1921.

propaganda, koje se i ovdje vode protiv naše države sistematски i vrlo rafinirano, da će naći argentinsko zvanično i nezvanično javno mnjenje pristupačno za njihove argumente o državnoj nesposobnosti našeg "balkanskog" naroda. - A da bi argentinskog i u opće južnoamerikanskog javnog mnjenja već radi Lige Naroda, u kojoj već sada daju riješavati sporna pitanja neutralnim, udaljenim državama, ne smijela potcunjivati ni naša mlada i mladena država, pokazuju neprestane misije najglasovitijih pisaca, generala i političara francuskih, talijanskih i njemačkih, koji dolaze ovdje praviti propagandu za svoje države u Argentinu, kao najuplivičiju državu Južne Amerike.

O nama Južnu Ameriku izvješćivaju na svoj način Talijanac Mala godi i bečki Svaba Münz, kojima stoje na raspoloženje najveće novine o voga kontinenta. - Kao praktičan primjer kako višu ovdje o nama Nijemci prilažem članak "El Rey Alejandro", pripločen dne 13. o. m. j. u večernom dnevniku "La Unión", izdavanom od Nijemaca: u svoju propagandu. Pri pomnjenem, da se ne radi o nikakvom "revolverjournalu", nego o novinici, koja je veoma spretno uređivana te rađirena i čitana zbog svoje prividne neutralnosti. Njezini članak o umirajućem Kralju Oslobođitelju nije bio ništa manje uvredljiv. A to ide ovako godine i godine, sve od početka rata; da ta propaganda ne može ostati bez upliva na okaljanje ugleda naše države osobito jer tako dugo ne dolazi zastupnik, je razumljivo. - Kako je nama pri duši, jer moramo čitati sve to vreme takovo uvredljanje, sigurno ne osjeća onaj, koji je kriv, da dođe nakon tri-godišnjeg opstanka države nismo niti priznati, jer inače bi bio tu formalnost već davno uređio.

II. KONZULARNO ZASTUPSTVO:

Činjenica, da nismo ovdje još konzulata - i kad bi bio, ne bi mogao poslovati, jer nismo još priznati - zadire u živo meso našeg iseljenika zbog besbrojnih materijalnih šteta, koje mu pouzrokuje.

Toliko godina bile su prekinute sve veze sa domovinom, ne govorilo se je bezbroj slučajeva, da ljudi trebaju najrazličitije uredne listine, legalizacije potpisa na osmrtnicama, punomoćima za prodavanje i kupovanje, za osjeganje, penzije, otštete za nesrećne slučajeve, i td. itd., sve poslovi od vitalnog značaja za sa tolikim znojem stečene prištećnje našeg iseljenika.

Koliko tisuća paketa bi bili naši poslali ove tri godine svojti baš u one krajeve, gdje je još danas oskudica, jer su naši ovdje većinom baš iz tih krajeva, naime Dalmacije, osobito sa otoka, iz Crne Gore i Hrvatskog Primorja. Pošiljanje pomoćnih paketa mogla je uređiti već davno čak i Austrija!

Koliko posjeda bi bio mogao pokupiti od tudjina u domovini naš inuđnji iseljenik sada kod ugodnog tečaja, riješavajući tako na praktičan, za sebe i državu unosan način pitanje istiskivanja talijanskog, njemačkog i mađarskog življa sa državnih granica.

Za naseljivanje u opustošenim krajevima naši su ovdašnji iseljenici-seljaci ko stvoreni: oni svi počeli su ovdje u praznom kangu, s malo srestava i slabim vezama.

Ministarstvo Financija brzojavilo i pisalo je ovamo radi potpisivanja Investicionog Zajma. Dok ne budemo priznati i ne imali ovdje svog konzulata, uzalud je svaka slična akcija. Kako može naš prosti svijet imati povjerenje u podhvate iz svoje države, kad ta njegova država - koja je pitajući od njega novac dokazala da znađe za njegov naslov - nije našla niti toliko vremena, da reklamira kod Argentine tog čovjeka za sebe? Zato se sve bojim, da će uspjeh poziva odgovarati o-

Buenos Aires, dne 20. oktobra, de 1921.

vim prilikama, zbog kojih se na Kampu već pojavljaju poku-
si organizirati naš narod nalik u Sjever. Americi, u radi-
čevskom duhu. Mjesto dakle da dađe novac državi, davat će
ga rusiteljima te države.

Mi dakako gledamo sve što se može da mirimo du-
hove, ali teško je narodu nuditi ista drugoga mjesto jedinog pozitiv-
nog dokaza o opstanku države i njezinoj brizi za iseljenike: mjesto ko-
načne objave o dolasku konzulata. Pitanje neodređenih granica, ustava
atentata itd. imali su i Poljaci, Česi, Austrijanci, ali ipak naš na-
rod vidi, da svi ti narodi osprkos svemu tome imaju ovdje svoje konzul-
late, da su zaštićeni, da vladu, čiji da su.

Zato je od preke nužde, da se čim prije pristupi uspostavi ZVA-
NIČNOG GENERALNOG KONZULATA u Buenos Airesu, osobito jer se bar za sa-
da ne isplati držati ovdje posebno POSLANSTVO, tako da bi ovdješnji kon-
zulat imao važniji djelokrug nego inače. - Osim toga potrebit je još
jedan konzulat, u Rosariju, 300 km odavle, u čijoj okolici živi do 1/2
MILIONA naših ljudi, većinom seljaka.

Financiranje: sudeći po sadašnjoj praksi češkog i poljskog
konzulata, mislim, da bi za uzatan dio troškova bar u početku donijele
pokriće takse, ako iste ne bi bile puki prevod dinara na ovdješnji no-
vac, nego određene u takovoj visini kao n. pr. češke. Čeha ima ovdje og-
kih 5000, a njihov konzulat unovci koji mjeseč do 60 libra ster.; Pol-
jaka ima oko 15.000, a konzulat - kako mi kaže konzul - unovci nekada
i više od stotine libra ster. Naših 25.000 radije bi platilo tako visoke
takse ko recimo Česi, nego da trpe tolike štete sada, kad su bez kon-
zulata.

S obzirom na sve gore navedeno smatrao sam svojom dužnosti, da
ponovno dignem glas u ime tolikih tisuća zaboravljenih naših ljudi u
svrhu, da konačno oni faktori, kojima to naš Ustav nalaze, ispune svo-
ju dužnost. Ne pitamo nikakve milosti, nego samo to, da oni, koji ape-
liraju na nas, da vršimo svoje dužnosti napram državi, najprije izvr-
še svoje kao službenici te naše države.

Apeliramo zato ponovno na to Ministarstvo, da u narodnom i dr-
žavnom interesu poduzme potrebite korake, da faktori, do kojih to sto-
ji, konačno riješe pitanje priznanja naše Kraljevine po Argentini i na
to pak čim prije pitanje uspostave konzularnog zastupstva u ovoj ze-
mlji.

Miguel Mihailovich
Predsjednik

Centra J.N.O. za Južni Atlantik

"JADRAN"

2 priloga

